

Alþingi
Erindi nr. P 135/1028
komudagur 11.1.2008

Alþingi
Þórunn María Bjarkadóttir
Kirkjustræti
150 Reykjavík - stofnanir

NEYTENDASTOFA

Reykjavík, 09.01.2008
Tilv. 2007/0208 - 0.0.1
PÁÁ

Efni: Tillaga til þingsályktunar: takmörkun auglýsinga á óhollri matvöru sem beint er að börnum, þskj. 47.

Neytendastofa vísar til bréfs yðar dags, 7. desember 2007, þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreinda tillögu til þingsályktunar. Neytendastofa sendi þann 26.09.2006 meðfylgjandi umsögn um sambærilega tillögu til þingsályktunar sem flutt var á 132. þingi. Stofnunin sér ekki ástæðu til að bæta við þá umsögn.

Þá vill Neytendastofa vekja athygli á að Talsmaður neytenda og umboðsmaður barna eru að vinna að reglum um markaðssókn gegn börnum og ná þær reglur einnig til auglýsinga á óhollri matvöru.

Virðingarfyllt
f.h. Neytendastofu

Þórunn Anna Árnadóttir

Alþingi
Elín Valdís Þorsteinsdóttir
101 Reykjavík

NEYTENDASTOFA

Reykjavík, 26.09.2006
Tilv. 2006/0592 - 0.0.1

TA

Efni: Tillaga til þingsályktunar: takmörkun auglýsinga á óhollri matvöru, þskj. 162.

Neytendastofa vísar til bréfs yðar, dags. 30. mars 2006, þar sem óskað er eftir umsögn um tillögu til þingsályktunar um takmörkun auglýsinga á óhollri matvöru, 162. mál. Beðist er velvirðingar á því að ekki reyndist unnt að senda inn umsögn stofnunarinnar fyrir en með bréfi þessu.

Á Íslandi er lögum samkvæmt heimilt að setja fram auglýsingaefni sem beinlínis er ætlað börnum, sbr. 8. gr. laga nr. 57/2005, um óréttmæta viðskiptahætti og gagnsæi markaðarins.

Í 3.–5. mgr. framangreinds lagaákvæðis segir:

„Auglýsingar skulu miðast við að börn sjái þær og heyri og mega þær á engan hátt misbjóða þeim.

Í auglýsingum verður að sýna sérstaka varkárni vegna trúgirni barna og unglunga og áhrifa á þau.

Komi börn fram í auglýsingum skal þess gætt að sýna hvorki né lýsa hættulegu atferli eða atvikum er leitt geti til þess að þau eða önnur börn komist í hættu eða geri það sem óheimilt er.“

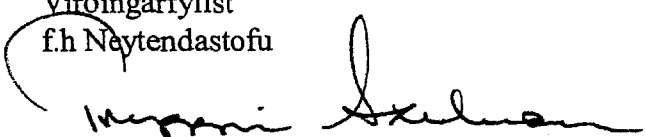
Framangreindum ákvæðum hefur einkum verið beitt í tilvikum þar sem börnum er misboðið með einum eða ördum hætti m.a. þegar börn eru sýnd í umhverfi sem þau eru ekki eðlilegur þáttur í. Ákvæðunum hefur aldrei verið beitt gegn auglýsingum á óhollum vörum með þeim hætti sem þingsályktunartillagan tekur til.

Í greinargerð með tillögu til þingsályktunar um takmörkun auglýsinga á óhollri matvöru er bent á að offita sé hratt vaxandi heilbrigðisvandamál og lagt til að Alþingi beini því til heilbrigðisráðherra að kannaður verði grundvöllur fyrir setningu reglna um takmörkun auglýsinga á „matvöru sem inniheldur mikla fitu, sykur eða salt með það að markmiði að sporna við offitu, einkum meðal barna og ungmenna“. Af framangreindri tilvísun svo og tillögunni í heild má ráða að átt sé við takmörkun á auglýsingum sem beint er til barna og lagt til að auglýsingar á þeim vörum sem þar er vísað til verði einungis sýndar á afmörkuðum tímum sólarhrings, þ.e. eftir kl. 21:00 í sjónvarpi, o.s.frv. Neytendastofa telur að vart sé framkvæmanlegt að lög geti, með nægilega skýrum hætti, afmarkað bann við auglýsingum af því tagi sem hér er fjallað um. Hins vegar telur Neytendastofa að brýnt sé að sporna við auglýsingum á óhollum matvörum eins og lagt er til í þingsályktunartillögunni.

Í því sambandi telur Neytendastofa mikilvægt kannað verði með skipun nefndar hvort auglýsendur, aðilar sem starfa að hollustuháttum og heilbrigði og Neytendasamtök geti náð samstöðu um gerð siðareglna sem taki til auglýsinga á óhollum vörutegundum. Ýmis fordæmi eru fyrir því að hagsmunaaðilar á markaði hafi náð samstöðu um slíkar viðmiðunarreglur sem veita jafnframt mikilvægt aðhald við markaðsfærslu ekki síst gagnvart börnum, þegar erfitt eða nánast útilokað getur verið að setja skýrar og ótvíræðar lagareglur um efnið. Í því sambandi má benda á að í Danmörku hafa einmitt verið settar leiðbeinandi siðareglur um þetta efni, sbr. 5.8. gr. í „Börn, unge og markedsføring - Forbrugerombudsmandens vejledning, juli 2006“, sbr. nánar á vefslóðinni www.forbrug.dk.

Neytendastofa vill að lokum þakka fyrir það tækifæri að fá áðurgreinda þingsályktunartillögu til umsagnar og lýsir sig jafnframt reiðbúna til að veita allar nánari upplýsingar verði óskað eftir því og sem henni er fært að veita.

Virðingarfyllst
f.h. Neytendastofu

Tryggvi Axelsson
Forstjóri